

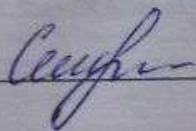
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ,
СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:
ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ОРГАНУ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Здобувача вищої освіти II курсу, МПАз-22-1 групи,
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
освітня програма «Регіональне управління та самоврядування»



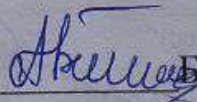
Колковець Світлана Степанівна

Науковий керівник



Держак Наталія Олександрівна,
к.е.н., доцент, доцент кафедри

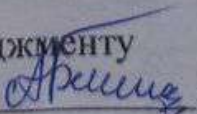
Керівник освітньо-професійної
програми



Близнюк Андрій Станіславович,
д.н.держ.упр., доцент, професор
кафедри

Допущено до захисту за рішенням кафедри менеджменту та публічного
управління
протокол від «25» січня 2024 № 4

Т.в.о. завідувача кафедри менеджменту
та публічного управління



Близнюк Андрій Станіславович,
д.н.держ.упр., доцент, професор
кафедри

Реєстрація № 19 05.02.2024

(дата)

[підпис]
(підпис відповідальної особи)

Результати перевірки

до закінчу
(до закінчу, на доопрацювання)

19.02.2024

(дата)

[підпис]
(підпис)

Результат захисту

5 (вдмжно) / 90 балів
(оцінка)

19.02.2024

(дата)

[підпис]
(підпис)

Голова комісії:

[підпис]
(підпис)

А. А. Варшавець
(ініціали, прізвище)

Члени комісії:

[підпис]
(підпис)

А. С. Бущук
(ініціали, прізвище)

[підпис]
(підпис)

Н. В. Рабобенко
(ініціали, прізвище)

[підпис]
(підпис)

М. В. Дзятинський
(ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1. Зміст випускної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 30			
2. Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 10			
3. Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5			
4. Рецензент	від 0 до 5			
РАЗОМ БАЛІВ*	від 0 до 50			
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	9		<div style="text-align: right;"> <i>Г. Якимович</i> <i>Д. С. Кузнецов</i> <i>Д. В. Радовенко</i> <i>М. В. Буялинський</i> <i>Ю. І. Сидішко</i> </div>
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	4		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповісти на запитання	від 0 до 25	23		
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10	9		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	45		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	90		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підписи)
90	A	5	19.02.2024	<div style="text-align: right;"> <i>Г. Якимович</i> <i>Д. С. Кузнецов</i> <i>Д. В. Радовенко</i> <i>М. В. Буялинський</i> <i>Ю. І. Сидішко</i> </div>

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-92	B	4 (добре)
70-79	C	3 (задовільно)
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	3 (задовільно)
35-49	EX	2 (незадовільно)

Факультет соціально – гуманітарних технологій, спорту та реабілітації
 Кафедра менеджменту та публічного управління
 Спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування
 Освітня програма: Регіональне управління та самоврядування

Затверджую

Завідувач кафедрисоціальної філософії та управління

 **БЛИЗНЮК А.С.**
 «13» 02 2023 р.

Завдання на кваліфікаційну роботу
Здобувачки вищої освіти
Колковець Світлани Степанівни
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи: «Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органу публічної влади»

Затверджена наказом ректора від «13» 02 2023 р. № 198

2. Строк здачі закінченої роботи 05.02.2024

3. Цільова установка

Мета роботи: розкриття теоретичних та методичних положень, огляд загальної характеристики сутності інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органу публічної влади.

Об'єкт дослідження: суспільні відносини, які виникають у ході інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органу публічної влади.

Предмет дослідження: інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органу публічної влади.

4. Вихідні дані до роботи

5. Перелік графічного матеріалу: Таблиця 2.1. Основні засади та положення нормативно-правового регулювання інформаційного забезпечення органів публічної влади.; Таблиця 3.1.

Основні напрями розвитку публічної влади в Україні.

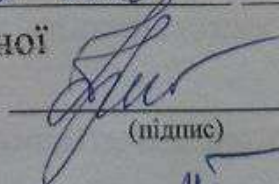
6. Зміст випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (перелік питань за кожним розділом):
Вступ, Розділ 1. Загальна характеристика сутності інформаційно-аналітичної діяльності, 1.1. Поняття інформаційно-аналітичної діяльності та її функції, 1.2. Основні аспекти інформаційно-аналітичної діяльності, 1.3. Ознаки та процеси інформаційно-аналітичної діяльності, Розділ 2. Особливості інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органу публічної влади, 2.1. Нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах публічної влади, 2.2. Оцінка організації інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади, 2.3. Сучасні проблеми застосування новітніх технологій у діяльності органів публічної влади, Розділ 3. Проблеми та шляхи вдосконалення організації інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади, 3.1. Шляхи оптимізації структури та функцій управління інформаційними технологіями в органах публічної влади, 3.2. Перспективи впровадження сучасних технологій інформаційного забезпечення організації діяльності органів публічної влади, 3.3. Перспективи запровадження європейського досвіду розвитку органів публічної влади, Висновок, Список використаних джерел.

7. Календарний план виконання роботи

№ п /п	Назва етапів випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1	Вибір теми, вивчення літературних джерел, постановка проблеми та складання плану роботи	28.11.2022	28.11.2023
2	Підготовка першого розділу роботи та подання його керівнику	26.06.2023	26.06.2023
3	Підготовка другого розділу роботи та подання його керівнику	20.12.2023	20.12.2023
4	Підготовка третього розділу роботи та подання його керівнику	25.12.2023	25.12.2023
5	Підготовка вступу та формування висновків, списку літературних джерел. Оформлення роботи згідно вимог ДПУ та подання її керівнику	28.12.2023	28.12.2023
6	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника	до 20.01.2024	9.01.2024
7	Отримання відгуку керівника	29.01.2024	17.01.2024
8	Отримання зовнішньої рецензії	31.01.2024	18.01.2024
9	Попередній захист роботи	22.01.2024 23.01.2024 24.01.2024	23.01.2024
10	Перевірка роботи на унікальність	25.01.2024	16.01.2024
11	Допуск кваліфікаційної роботи до захисту зав.каф.	до 05.02.2024	
12	Захист кваліфікаційної роботи	16/19/20.02.2024 9:00	19.02.2024

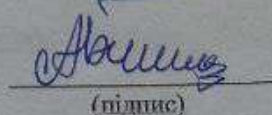
8. Дата видачі завдання « 14 » 02. 2023 р.

9. Науковий керівник кваліфікаційної роботи


 (підпис)

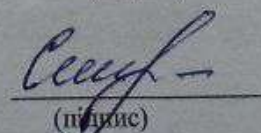
 Н.О. Держак
 (прізвище, ініціали)

10. Керівник освітньо-професійної програми


 (підпис)

 А.С. Близнюк
 (прізвище, ініціали)

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти


 (підпис)

 С.С. Колковець
 (прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органу публічної влади

Мета роботи полягає в огляді загальної характеристики сутності інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органу публічної влади.

Завданнями роботи є розкрити поняття інформаційно-аналітичної діяльності та її функції; розглянути основні аспекти інформаційно-аналітичної діяльності; висвітлити ознаки та процеси інформаційно-аналітичної діяльності; проаналізувати нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах публічної влади; провести оцінку організації інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади; оцінити сучасні проблеми застосування новітніх технологій у діяльності органів публічної влади; розглянути шляхи оптимізації структури та функцій управління інформаційними технологіями в органах публічної влади; визначити перспективи впровадження сучасних технологій інформаційного забезпечення організації діяльності органів публічної влади; висвітлити перспективи запровадження європейського досвіду розвитку органів публічної влади.

Об'єктом дослідження виступають суспільні відносини, які виникають у ході інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органу публічної влади.

Предметом дослідження є інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органу публічної влади.

За результатами дослідження сформульовані висновки та запропоновані рекомендації щодо подальшого розвитку інформаційно-аналітичної діяльності в органах публічної влади.

Одержані результати можуть бути використані: для підвищення ефективності управління, покращення публічних послуг, забезпечення транспарентності та безпеки, а також розвитку наукових досліджень в галузі безпеки інформаційно-аналітичної діяльності.

Кваліфікаційна робота містить: вступ, три розділи, загальних висновків та списку використаних джерел. Повний обсяг роботи становить 56 сторінок. Робота містить 2 таблиць, список використаних джерел налічує 42 позиції і займає 5 сторінок.

Ключові слова: Інформація, аналітична діяльність, аналіз, інформаційно-аналітичне забезпечення, публічні органи влади, безпека, нормативні акти, принципи, методи, оцінка.

Рік виконання дипломної роботи : 2023 – 2024 рр.

Рік захисту роботи : 2024 р.

ANNOTATION

Information and analytical support of public authority

The purpose of the work is to review the general characteristics of the essence of information and analytical support for the activities of the public authority.

The tasks of the work are to reveal the concept of information and analytical activities and its functions; consider the main aspects of information and analytical activities; highlight the characteristics and processes of information and analytical activities; analyze regulatory and legal support for working with information in public authorities; assess the organization of information support for the activities of public authorities; assess modern problems of application of the latest technologies in the activities of public authorities; consider ways to optimize the structure and functions of information technology management in public authorities; determine the prospects for the introduction of modern technologies of information support for the organization of public authorities; highlight the prospects for the introduction of European experience in the development of public authorities.

The subject of the study is information and analytical support of the activities of the public authority.

The object of the study is public relations, which arise in the course of information and analytical support of the activities of the public authority.

The basis of the study is: Public authorities.

According to the results of the study, recommendations for the further development of information and analytical activities in public authorities are formulated.

The results obtained can be used to improve management efficiency, improve public services, ensure transparency and safety, as well as develop scientific research in the field of information and analytical security.

The thesis contains: introduction, three sections, general conclusions and a list of used sources. The total amount of work is 56 pages. The work contains 2 tables, the list of used sources has 42 positions and occupies 5 pages.

Keywords: Information, analytical activity, analysis, information and analytical support, public authorities, security, regulations, principles, methods, evaluation.

Graduation year: 2023 - 2024

Year of work protection: 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	9
РОЗДІЛ 1.ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУТНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	11
1.1.Поняття інформаційно-аналітичної діяльності та її функції.....	11
1.2. Основні аспекти інформаційно-аналітичної діяльності.....	16
1.3. Ознаки та процеси інформаційно-аналітичної діяльності.....	21
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНУ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ.....	25
2.1. Нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах публічної влади.....	25
2.2. Оцінка організації інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади.....	30
2.3.Сучасні проблеми застосування новітніх технологій у діяльності органів публічної влади.....	33
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ.....	39
3.1.Шляхи оптимізації структури та функцій управління інформаційними технологіями в органах публічної влади.....	39
3.2. Перспективи впровадження сучасних технологій інформаційного забезпечення організації діяльності органів публічної влади.....	43
3.3. Перспективи запровадження європейського досвіду розвитку органів публічної влади.....	47
ВИСНОВКИ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	53

ВСТУП

Проблематика органів публічної влади в Україні досліджується в науці вже достатньо тривалий час, ще з часів проголошення незалежності нашої країни. Разом з тим, тема органів публічної влади не стає менш популярною або актуальною, оскільки виклики та проблеми сьогодення потребують нових, інноваційних, креативних та творчих шляхів їх вирішення. Тож дослідження теми органів публічної влади в Україні, їх сучасного стану та перспектив розвитку сприяє вдосконаленню їх діяльності за рахунок ідентифікації та розробки рекомендацій щодо вирішення наразі існуючих проблем діяльності органів публічної влади в нашій країні.

Мета і завдання дослідження. Мета даного дослідження полягає в огляді загальної характеристики сутності інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органу публічної влади. Формування мети обумовило вирішення таких завдань:

- розкрити поняття інформаційно-аналітичної діяльності та її функції;
- розглянути основні аспекти інформаційно-аналітичної діяльності;
- висвітлити ознаки та процеси інформаційно-аналітичної діяльності;
- проаналізувати нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах публічної влади;
- провести оцінку організації інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади;
- оцінити сучасні проблеми застосування новітніх технологій у діяльності органів публічної влади;
- розглянути шляхи оптимізації структури та функцій управління інформаційними технологіями в органах публічної влади;
- визначити перспективи впровадження сучасних технологій інформаційного забезпечення організації діяльності органів публічної влади;
- висвітлити перспективи запровадження європейського досвіду розвитку органів публічної влади.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, які виникають у ході інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органу публічної влади.

Предметом дослідження є інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органу публічної влади.

Методи дослідження. Методологічну основу роботи склали системний та діалектико-логічний методи наукового пізнання. Сукупність загальнонаукових та спеціальних методів забезпечили когнітивність дослідницького пошуку. Серед них такі методи: логічного узагальнення та абстрагування – для визначення сутності таких понять, як: «інформація», «аналітика», «інформаційно-аналітична діяльність» тощо; функціонального підходу – для визначення ролі інформаційно-аналітичного забезпечення у ході діяльності органів публічної влади; статистичних порівнянь – для дослідження тенденцій регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органу публічної влади.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних і практичних положень та розробленні практичних рекомендацій, які можуть бути використані для вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органу публічної влади.

Практичне значення одержаних результатів. Окремі пропозиції та висновки мають велике практичне значення для підвищення ефективності управління, покращення публічних послуг, забезпечення транспарентності та безпеки, а також розвитку наукових досліджень в галузі безпеки інформаційно-аналітичної діяльності.

Структура роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, загальних висновків та списку використаних джерел. Повний обсяг роботи становить 57 сторінок. Робота містить 2 таблиць, список використаних джерел налічує 42 позиції і займає 5 сторінок.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУТНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Поняття інформаційно-аналітичної діяльності та її функції

Роль інформації в сучасному світі стійко зростає, і ця динаміка має значний вплив на глобальний розвиток в політичній, економічній і технологічній сферах. Знання, які накопичуються і використовуються, впливають на усі аспекти нашого життя та сприяють розвитку інформаційних та комунікативних технологій у всіх галузях. Інформація стала центральним елементом сучасного суспільства, і її роль надзвичайно важлива. Оскільки вона відображає реальність, інтегрується в усі сфери діяльності держави, суспільства та громадян, важко недооцінити її вплив [1, с. 15]. Якість, достовірність та швидкість доступу до інформації мають величезне значення для багатьох рішень, які приймаються на різних рівнях – від рішень, що приймаються главою держави, до рішень, які приймають громадяни.

Під поняттям «інформація» розуміємо дані щодо різних фактів і подій, які стосуються конкретної особи або організації. Ці дані є основою для прийняття рішень у сферах адміністративно-організаційних, економічних, політичних, соціальних і інших справ. Крім того, вони служать фундаментом для розробки стратегічних і тактичних рішень, цікавих та корисних пропозицій і рекомендацій. Інформаційна діяльність – це процес забезпечення посадових осіб необхідними даними для вирішення їхніх завдань. Засоби інформаційної діяльності включають в себе набір документів, технічних і інших засобів, призначених для збору, обробки, класифікації, зберігання і подання інформації [4, с. 171].

Процес інформаційної роботи можна описати як послідовну послідовність дій, таких як реєстрація, передача, накопичення, зберігання, обробка та подання інформації, які дозволяють споживачам швидко знаходити

необхідну інформацію у повному обсязі [2, с. 41]. Для ефективної роботи нам потрібна інформація високої якості, яка має відповідати таким критеріям як достовірність, відносність, своєчасність, повнота і важливість.

За висловами вчених, інформаційно-аналітична діяльність – це сукупність дій, заснованих на концепціях, методах, засобах та нормативно-методичних матеріалах, які призначені для збору, накопичення, обробки та аналізу даних з метою обґрунтування та прийняття рішень [2, с. 242].

Схоже, що наступний підхід до інтерпретації інформаційної аналітики, як запропонований В. А. Ліпканом та І. М. Сопілком, найбільш доцільний. Вони розглядають інформаційну аналітику як представлення інформації в зручній формі, що дозволяє зрозуміло аналізувати дані:

- «1) як фундаментальний аналіз усієї сукупності інформаційних відносин;
- 2) як емпіричний аналіз, який містить сукупність кількісних та якісних методів дослідження інформаційної політики;
- 3) як прикладний аналіз, тобто галузь соціальної практики в інформаційній сфері, в рамках якої виробляються конкретні пропозиції щодо дій в інформаційному просторі, даються конкретні рекомендації щодо реалізації державної інформаційної політики» [8, с. 14; 9].

На сьогодні аналітика – це розгалужена і складна система знань, складовими частинами якої є й інші науки: логіка (наука про закономірності правильного мислення), методологія (система принципів, методів і прийомів пізнавальної діяльності), евристика (наука, що відкриває нове в різних сферах життя), інформатика (наука про інформацію, способи її отримання, накопичення, обробки і передачі [2, с.242].

У сучасному світі важливість аналітичної роботи стабільно зростає. Аналітики мають все більший вплив на розвиток суспільства і всі сфери людського життя. В економічно розвинених країнах особливо часто створюються інформаційно-аналітичні служби в різних сферах: у державних установах, приватних компаніях, політичних партіях тощо. Серед факторів, які

сприяють цьому інтенсивному розвитку інформаційно-аналітичних служб, можна визначити:

- «систематичне об'єктивне зростання рухливості суспільних, економічних, політичних процесів в світовому масштабі з їх структуруванням, динамічним розвитком, але з непередбачливою поведінкою. Зрозуміло, що є необхідність дати оцінку цим процесам, що весь час змінюються;

- в соціальному управлінні сучасна людина зіткнулася з проблемами, які потребують осмисленого вирішення. Ускладнення соціальних систем (а це - об'єктивний процес) веде до росту їх нестабільності, кризових явищ. Намагання уникнути втрат примушує управлінців шукати оптимальні рішення з мінімальними ризиками. Для цього їй необхідний всебічний аналіз ситуації з наступними висновками, що дозволить досягти бажаного результату;

- напружена динаміка росту соціальних процесів породжує величезні неконтрольовані, суперечливі потоки інформації, які потребують відповідного дослідження, аналізу, контролю, що без ефективних сучасних аналітичних технологій неможливо зробити;

- зростання конкуренції, а той конфронтації між державами за володіння зонами впливу, економічними важелями, природними ресурсами тощо. Аналітичні служби дозволяють приймати такі управлінські рішення, які убезпечують від конфліктів, контролюють та прогнозують кризові явища» [1, с. 17-18].

Особливу вагомість в інформаційно-аналітичній діяльності має проведення аналізу та прогнозування тенденцій розвитку. Для досягнення цієї мети необхідно систематично розглядати та визначати обсяг питань, які виникають у споживачів інформації в ході їх основної діяльності. Для передбачення можливих сценаріїв розвитку різних ситуацій застосовують методи, такі як узагальнення, абстрагування і моделювання, які вимагають зведення інформації до загальних положень та об'єктивної оцінки[1, с. 18].

Інформаційно-аналітична діяльність відзначається як ключовий аспект інформаційної сфери, який впливає на виявлення, обробку, збереження та

розповсюдження інформації у політичних, управлінських та економічних сферах. Хоча первинна інформація має значення для органів державної влади, політики та економіки, насамперед важливим є отримання інформації «попереднього характеру» для вчасного виявлення проблемних ситуацій та точного прогнозування розвитку подій. Для ефективної інформаційно-аналітичної діяльності необхідно систематично визначати обсяг питань, які виникають під час первинної діяльності споживачів інформації, та проводити їх аналіз для точного прогнозування тенденцій розвитку.

Інформаційна аналітика та наукові дослідження мають багато спільних рис, і багато вчених не роблять відзначення між цими поняттями. Здійснення професійного аналізу базується на науковому підґрунті, і тому ці два поняття часто використовуються разом. Застосування сучасних програм та інформаційно-аналітичних технологій має на меті забезпечити ефективне функціонування всієї політичної системи суспільства, включаючи всі її складові. У сучасній Україні, не дивлячись на складну зовнішньо-економічну ситуацію, продовжуються процеси економічних та адміністративних реформ. З метою забезпечення ефективного функціонування системи державного управління обов'язково потрібне якісне та систематичне інформаційне забезпечення органів державної влади [1, с. 18].

В наших часах інформаційно-аналітична робота стає необхідною вимогою суспільства і визначається як один із ключових та впливових елементів для забезпечення стабільності та функціонування будь-якої держави. У сучасному державному управлінні інформаційно-аналітична робота виконує ряд важливих функцій:

1. «Управлінська – забезпечує інформацією всі етапи управлінської діяльності: підготовку, прийняття управлінських рішень, контроль за їх виконанням;
2. Діагностична - спрямована на отримання об'єктивної картини ситуації, що склалася, її діагностики;

3. Застерігаюча – виявляє проблеми, небезпеки, конфлікти, дозволяє їх уникнути;

4. Пізнавально-ментальна – сприяє зміні розуміння сутності явищ, зміні ментальності управлінців» [2, с. 271].

У свою чергу, А. В. Клименко та З. В. Гбур до функцій інформаційного забезпечення функціонування органів публічної влади слід віднести:

- «інформаційне супроводження – проведення комплексу інформаційно-пропагандистських або ідеологічних заходів;

- інформаційна протекція – надання підтримки вищим посадовим особам та органам державної влади в одержанні конфіденційної інформації (ресурсів і засобів), котрі потрібні для реалізації політичного керування;

- інформаційне обслуговування – функціонування спеціальних служб та структур з виявлення й задоволення поточних інформаційних потреб регіональних органів влади;

- інформаційна допомога – надання актуальної та кваліфікованої допомоги політичним лідерам, органам влади в доступі до потрібних інформаційних ресурсів та засобів у зв'язку з вирішенням складних завдань або появою новітніх викликів у здійсненні державної політики;

- інформаційний вплив – організований процес діяльності, поширення й застосування спеціальної інформації, що справляє позитивний або негативний вплив на різні соціальні, економічні, політичні, й військові об'єкти, процеси та явища для досягнення політичних цілей держави;

- інформаційна боротьба – конфігурація політичного суперництва або конфліктної взаємодії у вигляді комплексу погоджених за цілями, місцем і часом заходів, що проводяться за допомогою спеціальних методів і технологій та скерованих на здобуття інформаційної прерогативи;

- інформаційне консультування – надання відповідними органами та службовими відомствами консалтингових послуг, експертних оцінок, формування рекомендацій та пропозицій для розв'язання виникаючих проблем у процесах інформаційно-комунікаційної взаємодії суб'єктів і об'єктів держави;

– інформаційна логістика – керівництво інформаційними потоками у процесах забезпечення реалізації політичної діяльності держави матеріально-технічними засобами, фінансовими, інформаційними й іншими послугами з метою їхньої оптимізації» [24, с. 83-84].

Так, інформаційно-аналітична діяльність зводиться до двох важливих чинників: по-перше, отримується прямий результат, що виникає як підсумок пошуків оптимального управлінського рішення; по-друге, є також і непрямий результат – це зміна уяви управлінців про той об'єкт чи явище, які вони аналізували [1, с. 19].

Отож, інформаційно-аналітична діяльність, безсумнівно, представляє собою широкий і різноманітний спектр дій. Вона включає в себе відбір і систематизацію фактів стосовно певної проблеми, їх оцінку, відбір, інтерпретацію та чітке викладення у формі усного або письмового висловлення. Важливо відзначити, що процес отримання необхідних матеріалів та діяльність, пов'язана з придбанням, систематизацією, перекладом та поширенням книг і документів, не входить у цей контекст. Основною метою аналітичної діяльності є максимізація використання інформації, доступної на момент дослідження, з метою правильного розуміння та оцінки ситуації, її перспектив та успішного прийняття рішень.

1.2. Основні аспекти інформаційно-аналітичної діяльності

На сучасному етапі аналітична служба набуває все більшого значення. Спостерігається професійне розвиток аналітиків, збільшення доступності інформаційно-аналітичної діяльності та результатів її проведення, а також реструктуризація функцій аналітичних підрозділів. Одночасно спостерігається технологічний розвиток в процесі збору та збереження інформації, проведення аналітичних досліджень та забезпечення роботи аналітиків сучасним програмним забезпеченням.

Для інформаційної аналітики центральним завданням є аналітичне перетворення інформації, включаючи її структурування, таке як узагальнення інформації, інформаційний аналіз, зведення і об'єднання об'ємних інформаційних наборів для більш докладного вивчення у формі баз даних та їх подальшого поширення. Одним з ключових завдань інформаційної аналітики є якісне і змістовне перетворення інформації, що тісно пов'язане з науковим дослідженням, включаючи генерацію нових знань, і управлінською діяльністю, яка включає розробку варіантів сценаріїв та прийняття рішень [4, с. 172].

Сучасна інформаційна аналітика представляє собою складну та комплексну галузь діяльності, яка ґрунтується як на природному інтелекті, так і на використанні сучасних комп'ютерних технологій для опрацювання великих інформаційних обсягів з використанням математичних методів моделювання процесів. Науково-дослідницька діяльність має за мету витягнути нові факти та відомості із документів, які в них виражені опосередковано, тобто не явно [4, с. 172].

Сама потреба в виявленні, передбаченні та прогнозуванні тенденцій у розвитку ситуації обумовлює широке та всебічне використання різних аналітичних методик для обробки вихідної інформації. Для ефективного передбачення можливих сценаріїв розвитку ситуації необхідно не лише узагальнити нову інформацію, але й провести її оцінку. Наявність «вивідного знання» у інформаційно-аналітичних дослідженнях надає їм відмінну підґрунтя для належного аналізу та ухвалення управлінських рішень. Під час проведення інформаційно-аналітичної діяльності виділяють два рівні (або напрями): інформаційний рівень, що включає пошук, збір, зберігання та розповсюдження інформації, і аналітичний рівень, який включає у себе узагальнення, класифікацію та аналіз інформації, розробку висновків, пропозицій, рекомендацій та прогнозів. Зокрема:

1) «Інформаційний підхід до інформаційно-аналітичної діяльності відповідно дозволяє трактувати її як комплексну інформаційну діяльність та віднести її до напрямку інформаційної діяльності, в якому одночасно

застосовуються засоби та методи інформатики та сучасної науково-інформаційної діяльності;

2) Аналітичний аспект інформаційно-аналітичної діяльності висвітлює її як творчу аналітичну діяльність, яка в свою чергу призначена для оцінювання наявної інформації та підготовки підґрунтя для прийняття зважених та перспективних рішень. Для цього використовують методи і засоби «аналітики» а також «інформаційної аналітики». В результаті ми отримуємо аналітичний документ, як закінчену інформаційну продукцію, на яку перетворились розрізнені дані» [3, с. 83].

Інформаційно-аналітична діяльність має забезпечити такі аспекти роботи:

- «логічний (дотримання вимог форм мислення і слідування законам правильного мислення: правильна побудова тверджень, правильне виведення висновків дедукції, індукції та аналогії, правильна побудова процедури добору аргументів до відповідного міркування);

- методологічний (застосування методів та принципів гносеології – пізнавальної діяльності);

- інформативний (володіння знаннями теорії інформації, ігор, отримання та обробки інформаційних одиниць, передача достовірної інформації тощо)» [5, с. 179].

Основні принципи організації інформаційно-аналітичного процесу, висловлені кілька десятиріч тому американським генералом Вашингтоном Плетом, визначаються такими принципами: надавати інформацію достовірно, своєчасно та зрозуміло. Надійність повідомлення визначається як ключовий критерій при оцінці будь-якого інформаційного документа, який формується внаслідок аналітичної роботи. Це досягається через правильне поєднання різних аспектів, що визначають ефективність діяльності аналітика [1, с. 29].

Другим ключовим аспектом організації інформаційно-аналітичного процесу є своєчасна підготовка документів. Отримання інформації вчасно в значній мірі визначає її корисність для користувача. Значення своєчасності подання інформації тим, хто приймає рішення, може бути настільки вагомим,

що, в певних випадках, готовність інформації може переважити її повноту, за умови, що це не призводить до суттєвого вкриття інформаційного змісту. Звісно, мова йде про незначні відхилення від абсолютної точності повідомлень, а не про значущі зміни в їхньому змісті [1, с. 29].

Третім важливим аспектом в організації інформаційно-аналітичного процесу є чіткість викладення матеріалу. Успішна реалізація цього принципу передбачає надання інших користувачів можливість отримати доступ до результатів аналізу. Правильне сприйняття інформації робить її переконливою для споживача та сприяє досягненню поставленої мети. Іноді цей аспект може бути недооціненим автором, що веде до незрозумілості чи непереконливості матеріалу [1, с. 29].

З іншого боку, Я. Ковальчук виділяє комплекс спеціальних принципів інформаційно-аналітичної діяльності, які служать основою для організації аналітичної роботи. До них входять такі аспекти:

1. «Спрямованість інформаційно-аналітичного забезпечення передбачає його акцентування на досягненні конкретних цілей та ефективному вирішенні поставлених завдань. З принципової точки зору, цей принцип виставляє фундаментальний структурний елемент, необхідний для досягнення результативності в управлінській діяльності;

2. Актуальність, оскільки інформаційно-аналітична діяльність повинна відповідати потребам практичної діяльності. Порухення цього принципу буде автоматично означати порушення принципів цілеспрямованості. Тому інформаційна та аналітична робота має бути спрямована на вирішення конкретних питань високого ступеня важливості;

3. Активність, оскільки функціонування систем інформаційно-аналітичного забезпечення та представлення результатів аналітичної роботи забезпечується на умовах незалежності від конкретних запитів користувачів і містить елементи прогнозування, що зумовлює принцип активності функціонування систем інформаційно-аналітичного забезпечення;

4. Надійність інформації для аналітичної роботи вимагає від інформаційного забезпечення точності кількісних даних, відсутності суб'єктивності у використовуваних параметрах, досягнення максимального ступеня об'єктивності та обґрунтованості для наступних висновків, оцінок і пропозицій;

5. Повнота наявної інформації, яка необхідна для вирішення поставлених завдань управління і досягнення намічених цілей;

6. Альтернативність функціонування інформаційно-аналітичного забезпечення передбачає можливість вільно формулювати різні позиції відносно отриманих результатів на основі наявної інформації. Результати проведених досліджень і аналітичних робіт повинні надсилатися вищому керівництву установ та організацій без спотворень, але з урахуванням категоріального аналізу отриманих висновків за допомогою систем інформаційно-аналітичного забезпечення;

7. Обґрунтованість результатів за підсумками обробки масивів інформації, яка забезпечується на основі сучасних досягнень науки, ефективних інформаційно-аналітичних технологій, що відповідає критерію достатності принципу обґрунтованості;

8. Системність організації інформаційно-аналітичного забезпечення, що спирається на підтримку працездатності та комплексний аналіз питань, які підлягають вирішенню, з урахуванням їх місця, ролі та взаємозв'язків у загальній структурі основної діяльності установи або організації;

9. Своєчасність представлення результатів інформаційно-аналітичної роботи, який вимагає їх передачі в потрібні терміни та в зручній формі для кінцевих користувачів;

10. Безперервність і гнучкість, які взаємопов'язані між собою на рівні організації постійно діючого інформаційно-аналітичного моніторингу, що дозволяє, з одного боку, своєчасно виявляти зміни, що відбуваються в поточній ситуації, в проведеному дослідженні або реалізації запланованих заходів, а з іншого боку, швидко адаптувати до цих змін управлінську діяльність без

кардинальних модифікацій комплексу застосовуваних методів і використовуваних засобів реалізації аналітичної роботи» [с. 134-135].

Отже, інформаційно-аналітична діяльність є важливою складовою управління в будь-якій галузі, включаючи освіту, наукову діяльність, бізнес, адміністрування та інші сфери. Її ефективне впровадження дозволяє приймати обґрунтовані рішення, підвищувати продуктивність, покращувати якість послуг та забезпечувати конкурентні переваги. Важливим аспектом інформаційно-аналітичної діяльності є збір, обробка, аналіз та використання інформації для досягнення стратегічних та тактичних цілей. Також важливою є застосовність сучасних інформаційних технологій для оптимізації цього процесу.

1.3. Ознаки та процеси інформаційно-аналітичної діяльності

Інформаційно-аналітична діяльність відзначається як спеціальна галузь інформаційної роботи, яка зосереджена на знаходженні, обробці, збереженні і поширенні інформації в сферах управління, політики, економіки і інших. При цьому, інструментальний зміст інформаційно-аналітичної діяльності в державному управлінні визначається через розгляд інформаційно-аналітичного забезпечення функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування [12, с. 5].

Аналізуючи сучасний стан та тенденції розвитку інформаційно-аналітичної діяльності, А. Ф. Попова вказує на її важливе значення для ефективного державного управління взагалі та для окремих організацій зокрема. Інформаційно-аналітична діяльність виступає як невід’ємна складова в управлінському процесі в різних установах, які надають оброблені дані для планування, прогнозування та подальшого аналізу [14, с. 124].

Для того, щоб передбачити майбутню діяльність державних установ, організацій і різних структур, створити повну картину поточного стану або прогнозувати перспективи їх розвитку, необхідно мати актуальну інформацію. У цьому контексті проводяться інформаційно-аналітичні дослідження, що

дозволяють систематизувати інформаційні фрагменти та надавати їх у системному форматі з використанням інформаційно-аналітичних методів. Ця методика включає в себе різні наукові дисципліни, такі як соціологія, політологія, економіка, а також вимагає знань у галузі математики, логіки та інформатики.

Так, основними групами методів, які застосовуються в процесі інформаційно-аналітичної діяльності є: «загальнонаукові методи – аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, порівняння; методи емпіричних досліджень – соціологічні методи, опитування, спостереження, експеримент, статистичний аналіз; інформаційно-прогнозні методики – когнітивне картування, моделювання, експертна оцінка; методи створення інформаційної продукції – згортання змісту інформації (бібліографування, реферування, анотування, фрагментування), узагальнення змісту інформації (створення оглядової інформації); методики інформаційного обслуговування користувачів – методика поточного інформування, методика довідково-інформаційного обслуговування» [16, с. 12].

У результаті аналітичної роботи створюються вторинні документи, які виступають інформаційною моделлю не первинного документа, а моделлю проблеми. Ці інформаційні документи включають у себе «вивідне знання» у вигляді висновків, рекомендацій і прогнозів. До них належать огляди, щорічні звіти, аналітичні звіти і інші подібні матеріали. Також до варіантів оглядової інформації можна віднести інформаційні релізи, які підготовляються на основі аналізу первинної інформації та включають розподіл інформації на головну та додаткову, відкриту та конфіденційну, а також визначають її важливість.

Можна виділити такі загальні ознаки інформаційно-аналітичної діяльності:

«1) метою являється задоволення інформаційних потреб і забезпечення реалізації інформаційних прав органів публічної влади;

2) ресурсом являється інформація, вид, якість, обсяг, структура, форма, термін і носії використання, якого визначаються інформаційними потребами та правами органів публічної влади;

3) змістом являється безперервний процес, що складається з різних видів інформаційної діяльності в системі органів публічної влади;

4) до методів відносять створення, використання, дослідження, зберігання, захист, передача, обробка, знищення інформації в діяльності системі органів публічної влади;

5) фінансові інвестиції забезпечують органи публічної влади інформаційними системами, мережами, ресурсами та інформаційними технологіями, які побудовані на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки;

6) заходи з реалізації інформаційного забезпечення складаються з комплексу нормативно-правових, організаційно-управлінських, науково-технічних та інших заходів; В інформаційне середовище управління входять джерела інформації, інформаційна система організації, органи управління як користувачі інформаційної системи» [24, с. 83].

Інформаційно-аналітична діяльність є ключовим напрямом в інформаційній сфері сучасного світу, і вона відіграє важливу роль у зборі, обробці та аналізі інформації для прийняття обґрунтованих рішень, прогнозування подій та розв'язання проблем. Виконання цієї діяльності потребує використання різних інструментів та технологій, а також дотримання правил безпеки та конфіденційності. Інформаційно-аналітична діяльність допомагає організаціям та особам приймати обґрунтовані рішення, прогнозувати майбутні події та ефективно вирішувати проблеми. Вона знаходить застосування в різних галузях, включаючи бізнес, науку, урядові органи та громадські організації.

Необхідність постійного оновлення знань та навичок в інформаційній аналітиці є важливою для успішної діяльності в цій галузі. З розвитком технологій та доступом до великих обсягів даних інформаційно-аналітична

діяльність стає ще важливішою, але вимагає постійного вдосконалення навичок та підходів. Зазначені характеристики інформаційно-аналітичної діяльності ілюструють її важливість та вплив на сучасне суспільство та бізнес-середовище.

Результатом інформаційно-аналітичної діяльності є створення вторинних документів, які є інформаційною моделлю проблеми, і вони містять «вивідне знання» у формі висновків, рекомендацій та прогнозів. До таких документів відносять огляди, щорічні звіти, аналітичні довідки. Продукт інформаційно-аналітичного процесу повинен бути корисним та придатним для замовника від моменту його створення.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНУ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

2.1. Нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах публічної влади

Управління, що передбачає спрямований вплив на процеси або осіб, включаючи управління органами державної влади та місцевого самоврядування, потребує належного інформаційного та аналітичного забезпечення. Успішна інформаційна робота в органах публічної влади є необхідною умовою для функціонування та розвитку держави. По-перше, публічне управління включає обробку інформації великих обсягів, яка часто не може бути використана без попередньої спеціалізованої обробки. По-друге, сучасне публічне управління стає більш динамічним і ситуативним, що призводить до зростання потреби в знанні, яке допомагає приймати обґрунтовані рішення щодо різних ситуацій [17, с. 78].

Інформація в управлінні соціальними системами – це відповідним чином документовані або привселюдно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються в суспільстві, державі й навколишньому природному середовищі та які використовуються в управлінській діяльності [18, с. 43].

Інформація в розгляді її аспекту в публічному управлінні характеризується такими властивостями:

- «доступність – можливість отримати інформацію;
- актуальність – ступінь зберігання цінності інформації для управління в момент її використання;
- достовірність – відображення реально існуючих об'єктів;
- цінність – задоволення потреби в інформації;
- упорядкованість – міра структурованості й різноманіття даних;

- своєчасність – можливість використання інформації при ухваленні певного управлінського рішення, не порушуючи встановлену процедуру і регламент, тобто її отримання і сприйняття перед настанням певного часу;
- точність – міра близькості відображення певного явища в даних самому явищу;
- повнота – достатній для ухвалення управлінського рішення зміст;
- стійкість – реагування на зміну початкових даних» [18, с. 46].

Інформаційна діяльність органів публічної влади потребує особливої уваги в її регулюванні, що здійснюється на основі відповідних нормативно-правових актів. У цій системі можна виділити декілька рівнів організації роботи органів публічної влади, тому сьогодні реалізація політики держави в сфері інформації здійснюється на основі:

- Конституції України;
- Закону України «Про інформацію»;
- Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг»;
- Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах»;
- Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні»;
- Постанова КМУ «Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний уряд» тощо.

Основні засади та положення цих нормативно-правових актів наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

**Основні засади та положення нормативно-правового регулювання
інформаційного забезпечення органів публічної влади**

Нормативно-правовий акт	Основні положення
Закон України «Про інформацію» [19]	<ul style="list-style-type: none"> – регулювання відносин щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації; – забезпечення доступу кожного до інформації; – забезпечення рівних можливостей щодостворення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації; – створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства; – забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб’єктів владних повноважень; – створення інформаційних систем і мереж інформації, розвиток електронного урядування; – постійне оновлення, збагачення та зберігання національних інформаційних ресурсів; – забезпечення інформаційної безпеки України; – сприяння міжнародної співпраці в інформаційній сфері та

	входженню України до світового інформаційного простору
Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» [20]	<ul style="list-style-type: none"> – встановлення організаційно-правових засад електронного документообігу та використання електронних документів; – передавання електронних документів здійснюються автором або посередником в електронній формі за допомогою засобів інформаційних, телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних систем або шляхом відправлення електронних носіїв, на яких записано цей документ; – порядок електронного документообігу визначається державними органами, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями всіх форм власності згідно із законодавством.
Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [21]	Регулювання відносин сфері захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних системах
Закон України «Про доступ до публічної інформації» [22]	<ul style="list-style-type: none"> – здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, та інформації, що становить суспільний інтерес; – забезпечення прозорості та відкритості суб'єктів владних повноважень і

	створення механізмів реалізації права кожного на доступ до публічної інформації – обов’язкова реєстрація в системі обліку документів, що знаходяться у суб’єктів владних повноважень
--	--

З приводу публікації та об’єктивного висвітлення діяльності органів місцевого самоврядування, та загалом органів публічної влади зобов’язані надавати засобам масової інформації вичерпну інформацію про свою діяльність через служби цих установ, також повинен бути забезпечений журналістам вільний доступ до неї, крім тих випадків, які передбачені Законом України «Про державну таємницю» [23].

Таким чином, правова регламентація роботи з інформацією в органах державної влади є важливим аспектом сучасного управління та діяльності урядових структур. Закони та нормативні акти, які стосуються збору, збереження, обробки та поширення інформації, створюють необхідну правову базу для забезпечення прозорості, відкритості та безпеки у процесі управління суспільством та ресурсами. Адекватно розроблені норми, що стосуються інформаційної діяльності, сприяють запобіганню корупції, захисту особистих даних громадян, доступу до публічної інформації та розвитку відкритого уряду. Вони сприяють удосконаленню процесів ухвалення рішень управлінськими органами, підтримують співпрацю з громадськістю та іншими структурами і, в кінцевому підсумку, сприяють підвищенню ефективності функціонування державних органів.

2.2. Оцінка організації інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади

Безсумнівно, інформаційне забезпечення є фундаментом для впровадження управлінської діяльності, що включає в себе інформацію, необхідну для ефективного проведення інформаційних процесів у владних структурах. Це, в свою чергу, передбачає результативну діяльність державних установ. Оскільки ефективність роботи органів публічної влади прямо залежить від повноти та якості інформаційних ресурсів, які вони використовують для вирішення своїх завдань. Імплементация інформатизації органів публічної влади є складним та багатогранним процесом, який включає активізацію його ключових функцій: інформаційна логістика, інформаційна підтримка, інформаційне супроводження тощо [24, с. 85].

Формування інформаційного забезпечення органів публічної влади знаходиться під впливом цілого комплексу факторів, що впливають на пошук оптимальних шляхів функціонування інформаційних систем та засад їхнього розвитку. Ці фактори можна розділити на такі групи:

- «стадія активного пошуку ефективних моделей управління, співпраці влади і громади, розбудова механізмів партнерства;
- процес інформатизації, що надає можливість підвищити ефективність виконання всіх функцій інформаційного забезпечення, тобто оптимізація збору, обробки, зберігання, надання інформації;
- формування тенденцій розбудови інформаційного простору органів публічної влади».

Ефективність та результативність заходів з інформаційної безпеки у владних структурах підсилюють вплив країни на глобальні події, сприяють формуванню міжнародної інформаційної політики та визначають її важливість у світовому контексті. Це також виявляється ключовим фактором для міжнародного впливу, функціонує як інструмент дипломатії та глобальної стратегії світового порядку[25, с. 105-106].

Оцінка організації інформаційного забезпечення діяльності органів публічної влади є надзвичайно важливим завданням, оскільки вона визначає, наскільки ефективно та прозоро ці органи функціонують в умовах сучасного інформаційного суспільства. Доцільно враховувати наступні аспекти при оцінці організації інформаційного забезпечення:

«1) законодавча база (важливо переконатися, що органи публічної влади дотримуються всіх законів і нормативних актів, які регулюють збір, обробку та поширення інформації);

2) доступність і відкритість (органи влади повинні надавати доступ до інформації для громадськості та забезпечувати відкритий обмін інформацією з іншими відомствами);

3) кібербезпека (оцінка систем кібербезпеки організацій є надзвичайно важливою, оскільки забезпечення захисту конфіденційної інформації та інфраструктури - це важлива умова забезпечення безпеки);

4) технічне забезпечення і системи обробки інформації (важливо оцінити, чи використовуються сучасні технології та системи для збереження та обробки інформації);

5) кадровий потенціал (органи влади повинні мати кваліфікований персонал, який розуміє важливість інформаційного забезпечення та має здатність ефективно взаємодіяти з іншими структурами);

6) системи архівування і збереження інформації (важливо мати ефективні системи архівування та збереження інформації, щоб забезпечити її доступність в майбутньому);

7) аудит і контроль (важливо встановити системи аудиту та контролю для постійного моніторингу та покращення інформаційного забезпечення);

8) залучення громадськості (громадськість може відігравати важливу роль в оцінці та покращенні інформаційного забезпечення органів влади, тому важливо створити механізми для залучення громадськості до цього процесу)».

Оцінка вище окреслених аспектів допомагає забезпечити оптимальне функціонування органів публічної влади в інформаційному суспільстві,

зберігаючи прозорість, відкритість, та безпеку інформаційного обміну. Органи влади повинні віддавати належну увагу оцінці свого інформаційного забезпечення і постійно вдосконалювати його, забезпечуючи відповідність найкращим стандартам та вимогам. Власне оцінка організації інформаційного забезпечення є необхідним етапом в розвитку сучасних органів публічної влади, які функціонують у сфері інформаційних технологій та мають завдання забезпечити громадянам якісні послуги та доступ до необхідної інформації.

Загалом, оцінка інформаційного забезпечення органів публічної влади є важливим елементом їхньої діяльності, спрямованою на забезпечення високої якості послуг для громадян та вдосконалення роботи цих органів у цифрову епоху.

Отже, нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах публічної влади відіграє критично важливу роль в сучасному суспільстві. Це забезпечує права громадян на доступ до інформації, забезпечує прозорість та відкритість діяльності органів влади, а також забезпечує захист конфіденційної інформації. Ефективне нормативно-правове регулювання дозволяє забезпечити високий рівень інформаційної безпеки та впорядкувати обіг інформації в державних структурах. Проте, у зв'язку з постійними змінами в сфері інформаційних технологій та вимогами до інформаційної безпеки, нормативно-правове забезпечення повинне постійно адаптуватися та вдосконалюватися. Для цього важливо проводити оцінку організації інформаційного забезпечення та вчасно внесені зміни до законодавства. Загалом, належне нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією є ключовим елементом успішної діяльності органів публічної влади та важливою складовою будь-якої сучасної демократичної системи.

2.3. Сучасні проблеми застосування новітніх технологій у діяльності органів публічної влади

Зараз впровадження інновацій у всіх сферах діяльності органів влади, покращення інформаційного забезпечення їх роботи, поліпшення діяльності та зменшення корупційних можливостей є найбільш актуальними питаннями управління [26, с. 1236].

Є. Романенко вказує на те, що важливо перетворити принципи відкритості та прозорості на практичну реальність у взаємодії держави та громадськості. Це включає в себе такі аспекти: підвищення інформованості населення щодо діяльності державних органів шляхом розкриття документів та матеріалів для загального доступу; детальне висвітлення фактів зловживань у діяльності органів влади; створення інформаційних брошур, які пояснюють громадянам їхні права при взаємодії з державними органами; розробка методів та практик інформаційної відкритості в діяльності державних органів для забезпечення загального доступу до інформації та зменшення суб'єктивізму у прийнятті рішень [27, с. 21].

В Україні важливим є оволодіння методами комунікації з громадськістю та іншими аспектами інформаційної відкритості для покращення управління в системі державного управління. Сучасне розуміння комунікацій як стратегічного інструмента важливе для покращення взаємодії держави з громадськістю [28, с. 107]. Важливі елементи електронного управління, визначені автором, включають інформування громадян, взаємодію з ними та обслуговування громадян. У свою чергу В. Недбай визначені елементи електронного управління трактує як рівні електронного управління:

- «електронне інформування громадян державними органами – влада стає більш відкритою для громадян. В електронному просторі з'являються видавані нею документи, висвітлюються прийняті рішення;

- електронна взаємодія громадян і державних органів – містить у собі механізми спілкування громадян і представників влади у віртуальному просторі

в реальному масштабі часу: обговорення прийнятих рішень, з'ясування тих чи інших питань. Так, сьогодні на сайтах державних органів України уже діють електронні приймальні. Звернувшись у таку приймальню з електронним листом, громадянин має можливість одержати відповіді на свої питання;

– електронне обслуговування громадян державними органами може здійснюватися спеціальними уповноваженими на це державним органом, установами, у тому числі на комерційній основі. Як приклад, можна навести одержання громадянами тих чи інших документів, що стосуються діяльності державного органу, по електронних запитах, подача електронних податкових декларацій, електронна реєстрація тих чи інших правових актів (договорів, доручень, прав володіння власністю)» [29, с. 271].

Згідно з Ю. Приймаком, держава вирішує інформаційні потреби громадян за допомогою електронного інформування та електронного консультування. Електронне інформування є однобічним, оскільки інформація передається онлайн від державних органів до громадян. У порівнянні з електронним інформуванням, електронне консультування вже передбачає двосторонні відносини між владою та громадянами, забезпечуючи зворотний зв'язок. Онлайн громадяни можуть звертатися (інформаційні запити, скарги, пропозиції), проводити анкетування, взаємодіяти у різних дослідженнях щодо потреб громадян тощо. Засобами електронного консультування є електронні скриньки[30, с. 22].

Обмін інформацією між владою та громадськістю визначає ступінь прозорості та відкритості у владних процесах. Цей обмін інформацією сприяє демократизації та є сильним підтримуючим фактором для розвитку соціально орієнтованої ринкової економіки та зміцнення громадянського суспільства. Проте впровадження електронного суспільства залежить від готовності владних органів надавати електронні послуги та відкритості громадськості до їх отримання. В Україні є низка невирішених питань, таких як подвійна інформація, відсутність єдиної стандартизації та несумісність ресурсів, що ускладнює доступ до послуг та обмежує можливості надання інтегрованих

державних послуг у віддаленому режимі через використання інформаційно-комунікаційних технологій. Аналіз доступності офіційних веб-сайтів обласних державних адміністрацій свідчить, що на регіональному рівні сучасний стан доступності не відповідає стандартам і це створює перешкоди у доступі до інформації та може спричиняти її ненавмисне приховування. Отже, на загальнодержавному рівні важливо розробити єдині принципи та стандарти для систем електронного документообігу [28, с. 108]. Впровадження концепції електронного урядування як інновації в державному управлінні дає можливість досягнення таких цілей:

- «надавати послуги населенню в інтегрованому вигляді у мережі Інтернет;

- перебудова відносин з населенням: державні установи можуть використовувати нові інформаційні технології для надання персоналізованих послуг фізичним та юридичним особам; громадяни стають більш відповідальними за свої відносини з державними органами на основі відновлення довіри до державного сектора;

- подолати інформаційну нерівність: держава може зробити нові технології більш доступними для менш забезпечених прошарків суспільства;

- ідея безперервного навчання, яке не припиняється по закінченню школи, може бути втілена в життя шляхом широкого поширення електронного (дистанційного) навчання;

- сприяти розвитку економіки;

- розробляти ефективні закони і раціональну політику;

- створити форми управління з великою участю громадян» [31, с. 169].

Головними завданнями кардинальної, довготермінової інновації «електронне врядування» є такі [32, с. 205]:

- «організація інформаційних комунікацій між суб'єктами державної влади всіх рівнів, створення централізованих баз даних з технологіями розподіленої обробки даних для забезпечення роботи та електронного документообігу на всіх гілках влади та структурних підрозділах влади;

- надання повного спектра інформаційних послуг державними органами всім категоріям громадян електронними засобами в доступній та зручній формі без часових та просторових обмежень;

- сприяння розвитку електронного ринку товарів та послуг в інтересах забезпечення державних замовлень, організації тендерів, ефективності управління виробництвом та реалізацією товарів і послуг з метою зростання конкурентоспроможності вітчизняних виробників на міжнародному ринку;

- упровадження електронної демократії як форми забезпечення прозорості, довіри взаємовідносин громадянин держава, приватний бізнес держава, громадські організації і інститути держава, відкритості державного управління для громадянського та суспільного обговорення, контролю та ініціативи;

- підвищення якості життя громадян за рахунок удосконалення системи соціальних послуг, системи охорони здоров'я, надійного забезпечення правової та особистої безпеки, збільшення можливостей для освіти, екологічної безпеки;

- функціонування системи електронного голосування як форми забезпечення прозорості у взаємовідносинах виборець депутат» [33, с. 361].

Стратегічний розвиток держави передбачає побудову системи загального добробуту, яка відповідає цінностям демократії, відповідальності та активності громадянського суспільства. З'являється безліч питань, пов'язаних з потенціалом електронного урядування щодо досягнення стратегічних цілей держави і суспільства. Важливо розробити механізми і методи реалізації цієї інновації, оскільки вона має великий вплив на майбутнє держави і суспільства. Розвиток електронного урядування передбачає ефективну співпрацю між державними органами та органами місцевого самоврядування, громадянами та підприємствами, а також покращену якість та оперативність внутрішньої роботи установ. Трансформаційні процеси породжують нові виклики, включаючи ідентифікацію громадян, збереження конфіденційності та захист даних, юрисдикційні питання у кіберпросторі, оподаткування електронної комерції та боротьбу з кіберзлочинністю. Держава повинна розробити гнучке

законодавство, яке сприяє довірі громадян до електронних операцій і одночасно захищає конфіденційність інформації. Широке впровадження інформатизації відносин між державними органами влади та громадськістю може призвести до виникнення «прямої демократії» без посередників, але важливо забезпечити надійність та цілісність інформації [34, с. 98].

Електронне урядування представляє собою стратегічну та комплексну інновацію, яка виступає концепцією управління державою, включаючи елементи широкомасштабних трансформацій у суспільстві. Зміни в нормативно-правовій базі, акцентах у сфері освіти, принципах формування та витрат бюджету, розробка нових форм суспільного контракту, створення «держави загального добробуту», перерозподіл зон пріоритетної компетенції державних і громадських структур, оновлення та розширення соціокультурних та ціннісних парадигм розвитку людини, суспільства та держави становлять основу для якісних рішень кризових проблем. Ці зміни також передбачають розробку цілей, засобів і стратегій для життєдіяльності держави, суспільства і окремої людини в інформаційній епоху. Таким чином, одним з можливих шляхів поліпшення взаємовідносин між суспільством і владою є широкомасштабне впровадження інновацій як у сфері державного управління, так і в усіх сферах життєдіяльності окремої людини та суспільства в цілому. Це передбачає залучення представників національних, регіональних та місцевих рівнів, як урядових структур, так і представників громадянського суспільства, до співпраці у питаннях демократії в Україні [35, с. 64].

Отже, сучасним теоретикам та практикам державного управління потрібно систематизувати наявний досвід і розробити пропозиції з покращення впровадження інновацій на всіх рівнях діяльності органів влади. Ми вважаємо, що лише застосування передових методів управління та інноваційних засобів дозволить покращити взаємодію між органами влади та громадськістю, а також підприємствами. Також це сприятиме організації ефективної системи електронного документообігу в установах виконавчої та місцевої влади та

надасть можливість громадянам звертатися до державних органів через інформаційні технології, що сприяє боротьбі з корупцією.

РОЗДІЛ 3

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

3.1. Шляхи оптимізації структури та функцій управління інформаційними технологіями в органах публічної влади

Один із важливих та пріоритетних напрямків розвитку нашої країни полягає в поліпшенні інформатизації українського суспільства за допомогою вдосконаленої системи електронного управління. Впровадження цієї системи сприятиме створенню умов для ефективного, широкодоступного, прозорого та відкритого публічного управління. У нашій країні виникає актуальне завдання прискорення впровадження та поширення розвитку електронного урядування в різних сферах сучасного суспільства, при цьому одним з важливих компонентів є впровадження та поліпшення електронного документообігу [36, с. 121].

Дуже актуальною та значущою темою є впровадження електронного документообігу на місцевому рівні. Основні проблеми, пов'язані з інформаційно-аналітичним забезпеченням, можна умовно поділити на дві широкі категорії: загальні, які стосуються інформаційно-аналітичного забезпечення роботи будь-якого органу публічної влади, та конкретні, обумовлені особливостями органів місцевого самоврядування в різних галузях, ситуаціями в окремих справах, напрямками їх розвитку і т.д.

Потребу у розгляді загальних аспектів визначає сучасний стан та тенденції розвитку і впровадження інформаційно-аналітичного забезпечення в систему публічного управління, а також неповна стандартизація інформаційно-аналітичного забезпечення органів місцевого самоврядування і інші аспекти. Аналіз існуючих та нових інформаційно-аналітичних систем органів місцевого самоврядування дозволяє виділити типові елементи інформаційної бази, яка використовується для підтримки діяльності цих органів, що складається з:

«інформації про буденний стан об'єктів управління місцевого органу самоврядування; документів вхідного і вихідного типів; інформації про планування буденної діяльності; інформації про користувачів; кадрової інформації місцевого органу самоврядування; статистичної інформації про ситуації з об'єктами управління місцевого органу самоврядування; інформації з бухгалтерського обліку та загально-господарської інформації тощо» [37, с. 10].

Стандартизація стосується різних компонентів інформаційно-аналітичних систем та процесів, які використовуються місцевими органами самоврядування. Це одна з причин наявності термінових проблем у формуванні та впровадженні інформаційно-аналітичного забезпечення у сферу публічного управління. Серед основних недоліків поточної системи збору, обробки та поширення інформації визначаються: значна трата часу, великий обсяг та недостатня якість даних, їх повторення, відсутність спеціальних класифікаторів, довідників і реєстрів; одноманітність та дублювання; несвоєчасне або неадекватне надання інформації, або навіть її ненадання користувачам [38]. Серед основних факторів, які призводять до недоліків в інформатизації, можна виділити такі: формування в органах місцевого самоврядування відповідних функцій має несистемний, інтуїтивний, спонтанний характер; відсутня нормативно-правова база, яка регулює процес отримання оцінок діяльності органів влади з боку громадян; відсутність необхідних теоретичних розробок та методик для інформаційних систем; не конкретизовані організаційні форми впровадження інформаційних систем [39, с. 258].

Осучаснення інформаційно-аналітичного забезпечення має здійснюватися у напрямку головних пріоритетів модернізації державного та управлінського знання в цілому. Варто виділити такі напрямки осучаснення державно-управлінського знання, котрим має уподобати й інформаційно-аналітичне забезпечення:

«1) досконале переосмислення минулої управлінської діяльності з її притаманними властивостями патерналізму, авторитаризму та колективної невідповідальності;

2) більш широке й сутнісне переймання досвіду менеджменту у демократичних розвинених країн, зосередження уваги на його теоретико-методологічних базисах;

3) яскравим прикладом нашого недостеменного запозичення основ демократичного управління може бути заміна положення верховенства права положенням верховенства закону;

4) достеменний аналіз створеної за період незалежності національної практики менеджменту, нехтування протирічними аспектами та посилення конструктивних характеристик;

5) роз'єднання політики та науки державного менеджменту, більш непохитне від'єднання від корисно-меркантильних владних мотивів;

6) стосовно, збільшення ролі повноцінного відтворення теперішнього стану та розповсюдження технологічних (суто управлінських) сторін знання;

7) послідовне й виразне виявлення ліній розмежування між наукою державного управління та іншими науковими знаннями, адже міждисциплінарний норов першої доволі часто виводиться до опису близької предметної області без огляду на такі сутнісні риси державного управлінського знання, як побудова перспектив зміни сучасного стану та готовності суб'єкта до оновлювальної діяльності» [39, с. 267].

Оскільки інформаційно-аналітична діяльність є надзвичайно важливою для будь-якого аспекту державного управління, то щодо механізму інформаційно-аналітичного забезпечення державного управління, його структурну сутність потрібно відобразити, виходячи з основних функцій, які впливають із сутності управлінської діяльності. Особливу увагу слід приділити функціям, пов'язаним із координацією та організацією, та функціям контролю та аналізу. Функцію регулювання, відповідно до її сутності, слід відобразити як механізм зворотного зв'язку.

Система електронного управління діє на основі розробки стандартизованих державно-управлінських послуг та процесів, використовуючи єдину методологічну основу та керуючись принципом централізованого

децентралізованого управління. Суть цього принципу полягає в централізованому аналізі, опису та оптимізації архітектури основних послуг та процесів, а також централізованому створенні основних програмних та технологічних компонентів, які надають загальні функції, які застосовуються в багатьох владних органах. Децентралізована частина полягає у розробці архітектури прикладних обслуговуючих сервісів та професійних інформаційно-аналітичних рішень для різних владних органів [36, с. 122].

Взаємодія між владними структурами і суспільством перетворює основи управління країною та породжує зміни у механізмах публічного адміністрування. У цих взаємодіях динаміка інформації стає взаємодійною, що призводить до швидкого реагування влади на потреби суспільства. Таким чином, функція організації прийняття рішень переходить до влади. Партисипативна демократія визначається великою активністю суспільства в процесах ухвалення різних рішень та постійного діалогу щодо стратегій розвитку країни чи регіону, а також поточних питань та шляхів їх вирішення. Вона сприяє розвитку критичного мислення та взаємної громадської відповідальності. Основою громадської відповідальності є гнучка система цінностей, які є характерними для індивідів, громадських об'єднань, загалом громади, а також інституцій і органів влади, включаючи місцеве самоврядування та їхніх представників[36, с. 122].

На першому рівні соціальної відповідальності акцентується на питаннях вищого політичного порядку, таких як екологічна безпека, мир та війна, природні та техногенні загрози, напрями цивілізаційного розвитку і т.д. Вирішення цих проблем має важливе значення для суспільства в будь-якому куточку держави. На другому рівні громадянська відповідальність посадових осіб місцевої та державної влади пов'язана з пошуком оптимального шляху розвитку суспільства, регіону, держави, запобігання суспільній ворожнечі, гарантування розвитку нації та громадянської згоди. На третьому і четвертому рівнях суспільна відповідальність відображає рівень соціальної зрілості особистості, її здатність обирати професійні, державні та особисті переваги,

бажання захищати державні справи і національну державну політику. Сюди також включається бажання суспільства активно брати участь у вирішенні місцевих питань, ініціювати обговорення проблем, які турбують місцевих мешканців[36, с. 123].

Отже, оптимізація структури та функцій управління інформаційними технологіями в органах публічної влади є критично важливою у сучасному інформаційному суспільстві. Впровадження ефективних практик у цій сфері дозволяє підвищити якість та швидкість надання публічних послуг, забезпечити захист інформації та зменшити витрати держави. Загалом, оптимізація управління інформаційними технологіями є важливим етапом в розвитку публічного сектору та сприяє підвищенню ефективності та транспарентності діяльності органів публічної влади.

3.2. Перспективи впровадження сучасних технологій інформаційного забезпечення організації діяльності органів публічної влади

Політика держави з питань інформатизації формується як важлива частина загальної соціально-економічної стратегії і має на меті створення сучасної інформаційної інфраструктури. Ця інфраструктура повинна раціонально використовувати як промисловий, так і науково-технічний потенціал для вирішення різноманітних завдань, які стоять перед Україною як незалежною демократичною країною з ринковою економікою, як на поточному, так і на перспективному етапі розвитку. Державне регулювання повинно забезпечити системність, комплексність та узгодженість процесу інформатизації країни, використовуючи при цьому різноманітні форми і методи супроводження та контролю[40].

Відповідно до «Національної програми інформатизації» «головною метою Програми є забезпечення громадян та суспільства своєчасною, достовірною та повною інформацією на основі широкого використання

інформаційних технологій, забезпечення інформаційної безпеки держави. Програма спрямована на вирішення таких основних завдань:

Формування правових, організаційних, науково-технічних, економічних, фінансових, методичних та гуманітарних передумов розвитку інформатизації:

- «застосування та розвиток сучасних інформаційних технологій у відповідних сферах суспільного життя;
- формування системи національних інформаційних ресурсів;
- створення загальнодержавної мережі інформаційного забезпечення науки, освіти, культури, охорони здоров'я тощо;
- створення загальнодержавних систем інформаційно-аналітичної підтримки діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;
- формування та підтримка ринку інформаційних продуктів і послуг;
- інтеграція України у світовий інформаційний простір» [41].

Інформаційна безпека є невід'ємною частиною політичної, економічної, оборонної та інших складових національної безпеки. У міжнародному співробітництві з проблем інформатизації головним є активна участь України в реалізації міжнародних проектів, спрямованих на формування умов для входження до глобальних інформаційних систем, захист при виконанні цих проектів національних інтересів і реалізація стратегічних цілей української зовнішньої політики. У процесі своєї діяльності органи державної влади (Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Адміністрація Президента України) повинні взаємодіяти між собою, а також налагодити взаємодію із зовнішніми структурами (територіальні органи міністерств та відомств України, об'єднання, асоціації, товариства та підприємства).

«Для висвітлення діяльності органів державної влади їх інформаційні служби використовують такі форми підготовки та оприлюднення інформації (створюють інформаційно-аналітичні документи та надають інформаційно-аналітичні послуги):

- «випуск і поширення бюлетенів (спеціальних бюлетенів), прес-релізів, оглядів, інформаційних збірників, експрес-інформації тощо;
- проведення прес-конференцій, брифінгів, організація інтерв'ю з керівниками органів державної влади для працівників вітчизняних і зарубіжних засобів масової інформації;
- підготовка і проведення теле- і радіопередач;
- забезпечення публікацій (виступів) у засобах масової інформації керівників або інших відповідальних працівників органів державної влади;
- створення архівів інформації про діяльність органів державної влади;
- давати відповіді на запити, звернення; відповідати на пропозиції та скарги громадян» [42, с. 53].

На сучасний момент інформаційно-аналітичні структури, обробляючи обширні обсяги інформації, забезпечують високу точність та гарантують відсутність помилок і ефективність у пошуку. Під час обробки та аналізу інформації ці структури функціонують як посередник між зібраними, обробленими та проаналізованими об'ємами даних та їхніми безпосередніми користувачами - органами державної влади, працівниками міністерств і відомств, а також іншими урядовими структурами. «Пріоритетними напрямками державної політики України для створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи є:

- «нормативно-правове забезпечення створення та функціонування інформаційно-аналітичної системи органів державної влади (органів місцевого самоврядування) та інтегрованої інформаційно-аналітичної системи;
- координація створення та модернізації інформаційно-аналітичної системи органів державної влади (органів місцевого самоврядування);
- створення системи національних інформаційних ресурсів;—
- забезпечення правової захищеності авторських прав на інформацію;—
- забезпечення інформаційної безпеки всіх учасників інформаційних процесів в державі;
- створення системи захисту інтелектуальних ресурсів;

- залучення аутсорсингових центрів для вирішення міжвідомчих завдань;
- створення умов для інтенсифікації розробки та впровадження програмних засобів аналітичної обробки інформації;
- забезпечення використання Інтернету та розвитку «електронної демократії»;
- сприяння підготовці наукових та інженерно-технічних кадрів для розробки, експлуатації та розвитку систем інформаційно-аналітичної діяльності» [40].

У сучасній Україні спостерігається повільний прогрес у розвитку економічних та політичних процесів. Проте в останні роки можна відзначити поступовий розвиток інформаційних технологій. Це може стати значущим стимулом для вдосконалення сфери державного управління за допомогою сучасних інформаційних технологій. Такий розвиток, в свою чергу, сприятиме технологізації управлінських процесів, сприяє відкритості влади, зменшенню бюрократії та швидшому реагуванню органів влади на потреби громадян і бізнесу. Він також сприяє розвитку прозорості влади та встановленню зворотного зв'язку між владними структурами та громадськістю, а також недержавними організаціями, які є джерелами інформації.

Отже, на сьогодні в Україні відзначається відсталість в галузі інформатизації порівняно з розвинутими країнами світу. Проте для вирішення цієї проблеми вже здійснені значущі кроки. У 2022 році набула чинності нова редакція «Національної програми інформатизації», і поступово розвивається система електронного урядування. Однією з головних цілей цієї системи є впровадження електронного документообігу та автоматизація роботи з документами для полегшення взаємодії влади з громадськістю та спрощення управління державою в цілому. Однак для ефективної роботи інформаційно-технологічних та аналітичних служб важливо приймати рішення, які будуть узгоджені на міжрегіональному та державному рівнях. Необхідно підтримувати створення єдиного інформаційно-аналітичного простору для спільної роботи та

швидкого та координаційного вирішення завдань у короткі терміни з досягненням позитивного результату.

3.3. Перспективи запровадження європейського досвіду розвитку органів публічної влади

В сучасних умовах економічних труднощів і бюджетних обмежень державна політика України повинна ґрунтуватися на об'єднанні загальних принципів і норм, запозичених із практики країн Європейського Союзу, і їх впровадженні в контекст внутрішніх стратегій публічного управління. Тому необхідно розробити основні принципи, які будуть визначальними для формування та реалізації державної політики в Україні. Можемо виділити ключові напрями розвитку публічного управління в Україні, з урахуванням європейського досвіду, включаючи: вектор розвитку, вектор безпеки, вектор відповідальності і вектор толерантності.

В сучасних економічних умовах та обмежених бюджетних ресурсах Україна повинна розвивати свою державну політику, опираючись на злагодження принципів та норм, взятих із досвіду країн Європейського Союзу, та їх впровадження в внутрішні сценарії розвитку системи публічного управління. Відтак, необхідно визначити стратегічні напрямки, які стануть ключовими у формуванні та реалізації державної політики в Україні. Ключові напрями реформування публічної влади в Україні з урахуванням європейського досвіду щодо підвищення якості публічного управління представлені на табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Основні напрями розвитку публічної влади в Україні

Політичний	пов'язаний з формуванням інституційних умов демократизації цієї сфери;
Інституційний	спрямований на перебудову її структурних елементів – організаційних відносин між

	різними рівнями місцевого управління, що пов'язаний з реформуванням системи адміністративно-територіального устрою держави, а також із запровадженням регіонального самоврядування – наріжного каменя децентралізованої держави;
Функціональний	спрямований на перерозподіл функціональних відносин між місцевими, регіональними і центральними органами публічного управління

Отже, на табл. 3.1. представлені основні напрями розвитку публічної влади в Україні з урахуванням європейського досвіду розвитку якості публічного управління.

Так, можемо визначено основні пріоритети розвитку публічного управління в Україні з урахуванням європейського досвіду щодо розвитку якості публічного управління:

- забезпечення фінансування та фінансової стабільності реформи в державному бюджеті України;
- зміцнення спроможності Уряду формувати й реалізовувати обґрунтовану ефективну політику і законодавство;
- впровадження прозорості і цільової класифікації посад державної служби та системи заробітної плати в державному управлінні;
- удосконалення підзвітності різних центральних органів виконавчої влади та забезпечення ефективної організації міністерств.

Вказані пріоритети мають стати основою для розвитку системи публічного управління в нашій країні як у найближчій, так і у віддаленій перспективі. У контексті впровадження європейського досвіду у розвиток органів публічної влади в Україні, слід також визначити функціонування системи електронних державних послуг як одну з ключових тенденцій у

підвищенні якості публічного управління. Таким чином, визначимо завдання системи електронних державних послуг:

- координація й адміністрування взаємодії між державними структурами;
- організація обслуговування громадян державними органами;
- організація взаємодії структур влади та бізнесу;
- видача громадянам будь-якої інформації, пов'язаної з діяльністю державних органів;
- створення форм правління за участю громадян;
- забезпечення рівної доступності благ незалежно від місця проживання громадянина;
- забезпечення електронними державними послугами всього населення;
- забезпечення відстеження статусу документів, які посилаються у державні структури, що дозволяє дізнатися, на якому етапі реалізації він знаходиться;
- забезпечення системи електронних державних послуг механізмами для прозорості діяльності державних установ і процесів взаємодії з ними.

Загалом, зазначене вище, встановлення онлайн-комунікації між громадянами та владою сприятиме неперервному обміну інформацією. Використання електронного уряду для взаємодії з державними органами може підвищити конкурентоспроможність підприємств і зменшити витрати на розсилання документів. Таким чином, вдосконалення якості публічного управління на основі стандартів Європейського Союзу повинно бути пріоритетом для розвитку нашої держави.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження нами висвітлено наступні висновки. Зазначено, що інформаційно-аналітична діяльність безсумнівно є широкою і багатогранною сферою діяльності. Вона включає в себе підбір і систематизацію фактів щодо певного питання, їх оцінку, відбір, тлумачення, чітке й продумане викладення в усній або письмовій формі. Варто зазначити, що добування необхідних матеріалів, діяльність, пов'язана з придбанням, систематизацією, перекладом і поширенням книг та документів сюди не відноситься. Головна мета аналітичної діяльності полягає в отриманні максимальної користі від інформації, яка є в розпорядженні, для того щоб правильно зрозуміти і оцінити ситуацію, бачити її у перспективі, а в кінцевому підсумку – успішно діяти.

Окреслено, що інформаційно-аналітична діяльність є важливою складовою управління в будь-якій галузі, включаючи освіту, наукову діяльність, бізнес, адміністрування та інші сфери. Її ефективне впровадження дозволяє приймати обґрунтовані рішення, підвищувати продуктивність, покращувати якість послуг та забезпечувати конкурентні переваги. Важливим аспектом інформаційно-аналітичної діяльності є збір, обробка, аналіз та використання інформації для досягнення стратегічних та тактичних цілей.

Виділені загальні риси інформаційно-аналітичної діяльності можна описати наступним чином: її метою є задоволення інформаційних потреб і гарантування реалізації інформаційних прав органів публічної влади; ресурсом є інформація, і визначення її виду, якості, обсягу, структури, форми, терміну і носія використання виходить з інформаційних потреб і прав органів публічної влади; зміст представляє собою безперервний процес, який включає різні види інформаційної діяльності в системі органів публічної влади; методи включають в себе створення, використання, дослідження, зберігання, захист, передачу, обробку, знищення інформації в рамках діяльності системи органів публічної влади; фінансові інвестиції забезпечують органи публічної влади

інформаційними системами, мережами, ресурсами та інформаційними технологіями, які базуються на сучасних обчислювальних та комунікаційних техніках; заходи з реалізації інформаційного забезпечення складаються з комплексу нормативно-правових, організаційно-управлінських, науково-технічних та інших заходів; в інформаційне середовище управління входять джерела інформації, інформаційна система організації, органи управління в якості користувачів інформаційної системи.

Наголошено, що нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах публічної влади є критично важливим аспектом сучасного управління та діяльності державних структур. Закони та нормативні акти, які регулюють збір, збереження, обробку та поширення інформації, створюють необхідний правовий фреймворк для забезпечення прозорості, відкритості та безпеки в управлінні суспільством та ресурсами. Правильно розроблені норми щодо інформаційної діяльності сприяють запобіганню корупції, захисту особистих даних громадян, забезпеченню доступу до публічної інформації та розвитку відкритого уряду.

Висвітлено, що нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією в органах публічної влади відіграє критично важливу роль в сучасному суспільстві. Це забезпечує права громадян на доступ до інформації, забезпечує прозорість та відкритість діяльності органів влади, а також забезпечує захист конфіденційної інформації. Ефективне нормативно-правове регулювання дозволяє забезпечити високий рівень інформаційної безпеки та впорядкувати обіг інформації в державних структурах. Проте, у зв'язку з постійними змінами в сфері інформаційних технологій та вимогами до інформаційної безпеки, нормативно-правове забезпечення повинне постійно адаптуватися та вдосконалюватися. Для цього важливо проводити оцінку організації інформаційного забезпечення та вчасно внесені зміни до законодавства. Загалом, належне нормативно-правове забезпечення роботи з інформацією є ключовим елементом успішної діяльності органів публічної влади та важливою складовою будь-якої сучасної демократичної системи.

Визначено, що лише застосування нових прогресивних методів управління та інноваційних механізмів дозволить удосконалити взаємодію органів влади з громадськістю та суб'єктами господарювання, організувати ефективний електронний документообіг в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування та забезпечити можливість звернення громадян до органів державної влади через інформаційні технології, що в свою чергу сприятиме ліквідації корупції.

Враховано, що оптимізація структури та функцій управління інформаційними технологіями в органах публічної влади є критично важливою у сучасному інформаційному суспільстві. Впровадження ефективних практик у цій сфері дозволяє підвищити якість та швидкість надання публічних послуг, забезпечити захист інформації та зменшити витрати держави. Загалом, оптимізація управління інформаційними технологіями є важливим етапом в розвитку публічного сектору та сприяє підвищенню ефективності та транспарентності діяльності органів публічної влади.

Зазначено, що для забезпечення ефективної роботи інформаційно-технологічних та аналітичних служб необхідно прийняття рішень, які будуть узгоджувати їх дії на рівнях міжрегіонального та державного управління. Важливо сприяти створенню єдиного інформаційно-аналітичного простору для спільної роботи та швидкого, скоординованого вирішення завдань у короткі терміни з метою досягнення позитивного результату.

У підсумку визначено, що впровадження онлайн-діалогу між громадянами та владою сприятиме постійному обміну інформацією. Використання електронного уряду для взаємодії з державними установами може підвищити конкурентоспроможність компаній і зменшити витрати на поширення документів. Розвиток якості публічного управління на основі стандартів ЄС має бути головним пріоритетом для подальшого розвитку нашої країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варенко В.М. Інформаційно-аналітична діяльність. *Навчальний посібник*. Київ: Університет «Україна», 2014. – 417 с.
2. Муковський І.Т. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: *Навчальний посібник*. Київ: Кондор, 2012. 224 с.
3. Кулицький С.П. Основи організації інформаційної діяльності у сфері управління. *Навчальний посібник*. К.: МАУП. 2002. 224 с.
4. Мандзюк О. Поняття та зміст аналітичної діяльності. *Інформаційне право*, № 10. 2017. С. 171-176.
5. Мейко О.В. Сутність інформаційно-аналітичної діяльності у прийнятті рішень щодо формування структур прикордонних підрозділів. *Право та державне управління*, № 2. 2020. С. 176-180.
6. Петренко Л.М. Інформаційно-аналітична діяльність – невід’ємна складова професіоналізму керівників професійно-технічних навчальних закладів. *Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія*. 2011. Вип. 33. Ч. 1. С. 194–200.
7. Ягупов В.В. Методологія діагностування інформаційно-аналітичної компетентності керівників професійних навчальних закладів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова*. 2013. Вип. 12(39). С. 274-279.
8. Сопілко І. М. Правове регулювання відносин щодо отримання органами державної влади України інформації : *автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»*. Київ. 2010. 22 с.
9. Ліпкан В. А. Правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні. *Монографія*. Київ: ФОП О. С. Ліпкан, 2015. 664 с.
10. Телешун С. О. Основи інформаційно-аналітичної діяльності в публічному управлінні. *Навчальний посібник*. Київ: НАДУ. 2009. 168 с.

11. Ковальчук Я. Принципи інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів національної поліції України. *Адміністративне право і процес*, № 9. 2020. С. 132-136.
12. Телешун С.О. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні. *Навчально-методичні матеріали*. Київ: НАДУ, 2013. 36 с.
13. Захарова І. В. Основи інформаційно-аналітичної діяльності. *Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл.* Київ: Центр учбової літератури, 2013. - 335 с.
14. Попова А.Ф. Технології інформаційно-аналітичної діяльності в установах. *Феномен культури постглобалізму*. Маріуполь. 2020. С. 122-125.
15. Дяченко Н. П. Методологічне забезпечення інформаційно-аналітичної діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування. *Теорія та практика державного управління*. 2013. Вип. 4. С. 194-199.
16. Білик К.В. Організація інформаційно-аналітичної діяльності в установі. *Феномен культури постглобалізму*. Маріуполь. 2020. С. 11-16.
17. Бойко Н.В. Нормативно-правове забезпечення документування управлінської інформації в органах місцевого самоврядування України. *Передумови та методологічні засади створення електронної бібліотеки в Державній науково-технічній бібліотеці України*, № 2. 2023. С. 78-86.
18. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики. *Монографія*. Київ: УАДУ, 2018. 328 с.
19. Закон України «Про інформацію» від 27.07.2023 р. № 2657-XII. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення 15.10.2023 р.)
20. Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 01.08.2022 р. № 851-IV. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення 15.10.2023 р.)

21. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 01.07.2022 р. № 80/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 15.10.2023 р.)
22. Закон України «Продоступ до публічної інформації» від 08.10.2023 р. № 2939-VI. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення 15.10.2023 р.)
23. Закон України «Про державну таємницю» від 31.03.2023 р. № 3855-XII. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text> (дата звернення 15.10.2023 р.)
24. Клименко А.В., Гбур З.В. Інформаційне забезпечення органів публічної влади України. *Інвестиції: практика та досвід*, № 5. 2021. С. 80-87.
25. . Коваль Р.А. (2016). Інформаційне забезпечення діяльності органів державної влади в умовах глобалізації на регіональному рівні. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*. Серія: Державне управління. 1. С. 103-111.
26. Мазур В. Г. Інноваційні технології як напрям підвищення інформаційної відкритості органів влади та налагодження зв'язків влади із громадськістю. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 1. С. 135–140.
27. Романенко Є. Відкритість та прозорість як структурні рівні транспарентності державного управління та їх комунікативні функції. *Теоретичні та прикладні питання державотворення*. 2014. Вип. 14. С. 17-31.
28. Мазур В.Г., Семчук І.В. Електронне управління в органах місцевої влади: стан та шляхи удосконалення. *Теорія та практика державного управління*. ХарРІ НАДУ «Магістр», 2013. № 2. С. 106-112.
29. Недбай В.В. Електронний уряд: теорія і практика. *Сучасна українська політика. Політика і політологи про неї*. Київ. Миколаїв, 2004. Вип. 5. С. 270—275.

30. Приймак Ю. Ю. Національні інформаційні ресурси джерело державних інформаційних продуктів та послуг. *Державне управління: теорія та практика*. 2009. № 2. С.15–25.

31. Куйбіда В.С., Толкованов В.В. Досвід впровадження стандартів доброго врядування на місцевому рівні в Україні та інших європейських країнах. Київ: ТОВ «Поліграфічний Центр Крамар», 2010. 258 с.

32. Дегтярьова І.О. Інноваційні підходи в управлінні регіональним розвитком. *Підручник*. Київ: НАДУ, 2014. 322 с.

33. Клименко І.В. Інновації в антикризовому державному управлінні. *Інновації в державному управлінні: системна інтеграція освіти, науки, практики*. Київ: НАДУ, 2011. 544 с:

34. Шульга М.А. Інновації в державному управлінні як умова розбудови сервісної держави. *Державне управління*. 2012. 1 (1). С. 97-99.

35. Пухтинський М.О. Трансформація системи місцевого самоврядування в контексті реалізації міжнародно-правових стандартів місцевої демократії. *Вісник АПСВТ*. 2016. № 3-4. С. 63-67.

36. Єрмоленко О. О. Шляхи оптимізації структури та функцій управління інформаційними технологіями в органах публічної влади. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. Т. 2. № 5. С. 121-125.

37. Погоріла Л. П. Недержавні засоби масової інформації як інститут громадянського суспільства (теоретико-правовий аспект): *автореферат. дис. на здобуття наукового ступеня к. ю. н.: спеціальність 12.00.01 – теорія та історія держави і права*. Київ, 2015. 20 с.

38. Мохова Ю. Л., Линьова Н. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державного управління. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2018. № 2 (19). URL: <http://customsadmin.umsf.in.ua/archive/2018/2/11.pdf>. (дата звернення 20.10.2023 р.)

39. Чечель А.О., Хлобистов Є.В. Проблеми та перспективи розвитку державного управління в умовах реформування. *Колективна монографія*. Вища школа економіки та гуманітаристики, 2017. 493 с.

40. Іванюк О.В., Довженко В.А., Кравець І.В. Перспективи впровадження інформаційних технологій у вітчизняній системі публічного управління. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, № 4. 2018. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/37.pdf (дата звернення 24.10.2023 р.)

41. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 01.12.2022 р. № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text> (дата звернення 24.10.2023 р.)

42. Бойко Н. В. Інформаційно-аналітична діяльність органів місцевого самоврядування – важлива складова процесу прийняття управлінських рішень. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. № 1. С. 65-71.